

Εθνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης
Συνάντηση Αποτίμησης ενόψει της
Παγκόσμιας Διάσκεψης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη
Κηφισιά, 15 Μαρτίου 2002

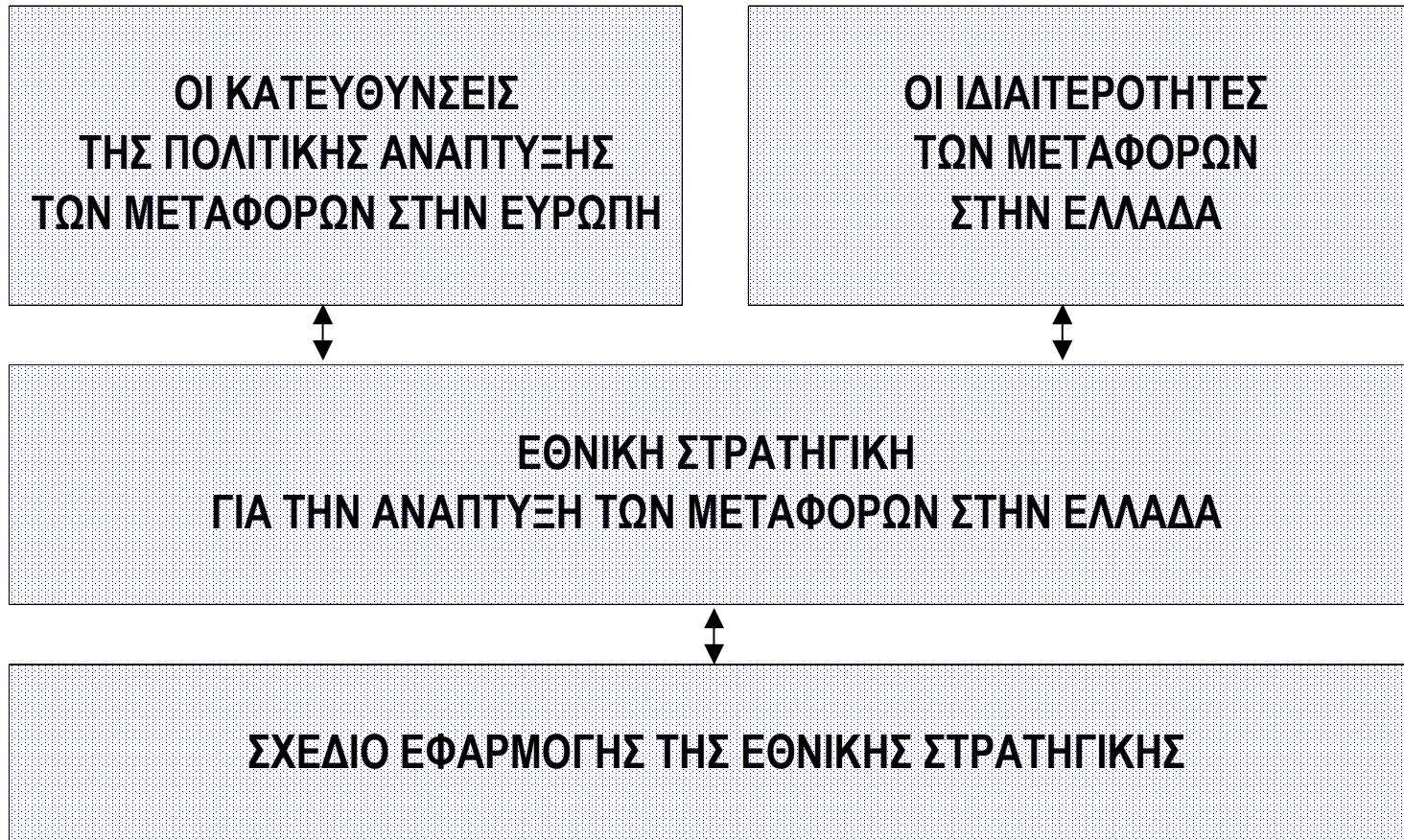
**ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Γιώργος Γιαννής

*Λέκτορας, Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής
Σχολή Πολιτικών Μηχανικών Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου*

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ευρεία βιβλιογραφία και ανάλυση εμπειριών από την Ελλάδα και τα Ευρωπαϊκά κράτη

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

- Η αύξηση της ζήτησης για μετακινήσεις, (αστικές και υπεραστικές περιοχές, μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων) και ιδιαίτερα των οδικών ως αποτέλεσμα της οικονομικής ανάπτυξης.
- Η συμφόρηση ως συνέπεια της μη ισόρροπης κατανομής ανάμεσα στα μέσα μεταφορών και της μη εσωτερίκευσης του εξωτερικού κόστους.
- Μεγάλη διαφοροποίηση στις παρεχόμενες υπηρεσίες ανάμεσα στα μεταφορικά μέσα αλλά και ανάμεσα στις διαφορετικές περιοχές.

ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ (Λευκή Βίβλος 2001)

1. Αναζωογόνηση Σιδηροδρόμων
2. Βελτίωση ποιότητας οδικών εμπορευματικών μεταφορών
3. Προώθηση θαλάσσιων και ποτάμιων μεταφορών
4. Συμφιλίωση αεροπορικών μεταφορών με το περιβάλλον
5. Επίτευξη διατροφικότητας
6. Υλοποίηση Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών
7. Ενίσχυση οδικής ασφάλειας
8. Καθιέρωση αποτελεσματικής πολιτικής τιμολόγησης
9. Αναγνώριση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων χρηστών
10. Ανάπτυξη ποιοτικών αστικών συγκοινωνιών
11. Επιστράτευση έρευνας και τεχνολογίας
12. Διαχείριση της παγκοσμιοποίησης
13. Ανάπτυξη μεσο- και μακρο-πρόθεσμων στόχων

ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

- υφιστάμενη στρεβλή ανάπτυξη συστήματος μεταφορών
- έλλειψη ορισμένων υποδομών
- ανύπαρκτο κανονιστικό πλαίσιο (τουλάχιστον στην πράξη)

- απουσία συνολικής στρατηγικής
- ανεπάρκεια μηχανισμών εφαρμογής
- απουσία συστηματικής παρακολούθησης

- διαθεσιμότητα προϋπολογισμών (ΚΠΣ, Αθήνα 2004)
- σημαντικό επιστημονικό δυναμικό
- υψηλή προσαρμοστικότητα χρηστών

Ο ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το κόστος της **συμφόρησης** στο αστικό και υπεραστικό οδικό δίκτυο ξεπερνά ετησίως τα 200 δις δραχμές.

Το κόστος των 300.000 **ατυχημάτων** με 75.000 τραυματίες και 2.200 νεκρούς ξεπερνά ετησίως τα 800 δις δραχμές.

Το κόστος της **ατμοσφαιρικής ρύπανσης** λόγω των μεταφορών ξεπερνά ετησίως τα 100 δις δραχμές.

Στα παραπάνω κόστη δεν έχει συνυπολογιστεί το κόστος του πόνου, της θλίψης και της οδύνης για τον τραυματισμό, την αρρώστια, ή τον θάνατο.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Καθορισμός ποσοτικών στόχων
- Προσδιορισμός βασικών αρχών
- Επιλογή κατευθύνσεων
- Ανάπτυξη σχεδίου εφαρμογής

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Ο καθορισμός συγκεκριμένων ποσοτικών στόχων με συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα αποτελεί το απαραίτητο μέσο για την επιτυχία της στρατηγικής διότι:

- αποσαφηνίζει τι είναι επιθυμητό και τι όχι
- αποδεικνύει τη πραγματική δέσμευση της Πολιτείας
- αποτελεί κίνητρο για όλους τους εμπλεκόμενους
- επιτρέπει την ποσοτικοποιημένη παρακολούθηση της προόδου

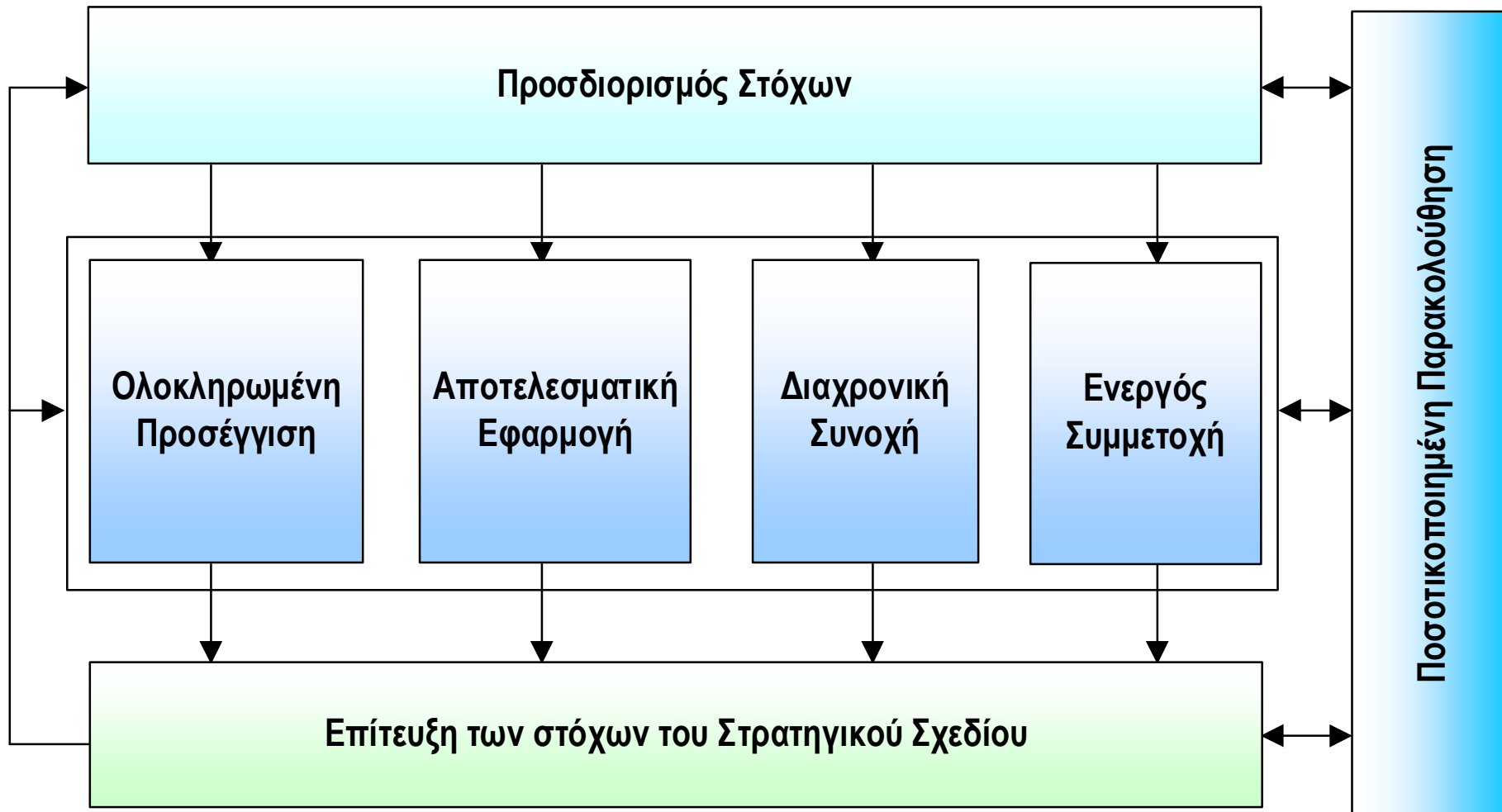
ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

- Η σωστή διαχείριση των μεταφορικών συστημάτων (βιώσιμη λειτουργία, κλπ) είναι σημαντικότερη από την ίδια την ανάπτυξή τους (κατασκευή έργων κλπ).
- Ο συνδυασμός στρατηγικής μεταφορών με τις στρατηγικές ανάπτυξης των άλλων συστημάτων (πχ χρήσεις γης, νέες τεχνολογίες, κλπ) αποτελεί βασική προϋπόθεση.
- Διαχείριση των αντιθέσεων με τη δημοσιοποίηση των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων και μέσα από θεσμοθετημένο, ειλικρινή και επαρκώς χρηματοδοτούμενο διάλογο.
- Αξιοποίηση των ιδιαιτεροτήτων της Ελλάδας.

ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

1. Αναβάθμιση ποιότητας εξυπηρέτησης του πολίτη
2. Προώθηση μέσων μαζικής μεταφοράς
3. Έλεγχος χρήσης ΙΧ
4. Βελτίωση οδικής ασφάλειας
5. Έλεγχος ρύπανσης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων
6. Εσωτερίκευση εξωτερικού κόστους
7. Διασφάλιση βιωσιμότητας των συστημάτων
8. Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών

ΣΧΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Εκπόνηση ειδικής μελέτης για τον καθορισμό της στρατηγικής
2. Υιοθέτηση και θεσμοθέτηση εθνικής στρατηγικής
(μέσα από θεσμοθετημένη, ειλικρινή και αποτελεσματική διαδικασία διαλόγου)
3. Προγραμματισμός των μέσων υλοποίησης
 - προϋπολογισμός
 - χρονοδιάγραμμα
 - θεσμικό πλαίσιο
 - συντονιστική αρχή
4. Συστηματική παρακολούθηση προόδου
(ποσοτικοποιημένοι δείκτες απόδοσης)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι μεγάλες θυσίες είναι εύκολα αποδεκτές,
οι μικρές καθημερινές θυσίες είναι οι πιο δύσκολες

Johan Wolfgang Goethe
(Υπουργός Έργων στο κρατίδιο της Βαϊμάρης και .. συγγραφέας)